

8

การประเมินหลักสูตรสังคมศึกษา

SO13303 รายวิชาการพัฒนาหลักสูตรสังคมศึกษา

จะรู้ได้อย่างไรว่า...

หลักสูตรทำงานได้ดีเพียงใด ดีอย่างไร และควรปรับปรุงอย่างไร
จึงจะตอบสนองต่อผู้เรียนและสังคมได้ดียิ่งขึ้น

หลักการประเมินหลักสูตร

- ☐ ยึดวัตถุประสงค์เป็นแกน
- ☐ ใช้ข้อมูลหลายมิติ หลายวิธี
- ☐ การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง
- ☐ ประเมินเพื่อตัดสินใจ
- ☐ ยึดมั่นจริยธรรมและคุณธรรม
- ☐ ประเมินต่อเนื่องตามวงจรหลักสูตร

แนวทางการประเมินหลักสูตร

ก่อนใช้หลักสูตร

- ประเมินเอกสารหลักสูตร ฉบับร่าง
- ทดลองใช้ฉบับร่าง/ทดลองนำร่อง
 - ประเมินกระบวนการ
 - ประเมินผลลัพธ์

ระหว่างใช้หลักสูตร

- ประเมินกระบวนการ
 - การบริหารจัดการ
 - กระบวนการเรียนการสอน
 - การนิเทศและกำกับติดตาม
 - ฯลฯ

หลังใช้หลักสูตร

- ประเมินผลลัพธ์
 - ผลสัมฤทธิ์/ผลลัพธ์ทางวิชาการและไม่ใช่วิชาการ
- ประเมินกระบวนการทั้งระบบ/ ทั้งวงจร

รูปแบบการประเมินหลักสูตร

แนววิทยาศาสตร์

- เน้นตัดสินคุณค่าโดยอาศัยข้อมูลเชิงปริมาณ
- เช่น Tyler's model ประเมินความเชื่อมโยงกันระหว่าง
 - จุดมุ่งหมาย
 - ประสบการณ์การเรียนรู้
 - การวัดและประเมินผล

แนวมนุษยศาสตร์

- เน้นตัดสินคุณค่าโดยอาศัยข้อมูลเชิงคุณภาพ/พรรณนา
- เช่น Stake's model ประเมินประสบการณ์และความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องในประเด็นต่าง ๆ เช่น
 - ความเข้าใจเอกสาร/ บริบท
 - ความกังวล ความคาดหวัง
 - ปัญหาต่าง ๆ ฯลฯ

แนวผสมผสาน

- เน้นตัดสินคุณค่าโดยอาศัยข้อมูลที่หลากหลาย
- เช่น CIPP model ประเมิน
 - C: context
 - I: input
 - P: process
 - P: product

เกณฑ์การประเมินหลักสูตร

เกณฑ์ทางวิทยาศาสตร์

- ความตรงภายใน
- ความตรงภายนอก
- ความเชื่อมั่น
- ความเป็นปรนัย

เกณฑ์ทางปฏิบัติ

- จุดมุ่งหมาย: ตรง/เชื่อมโยง
ความสำคัญ: มีคุณค่าต่อผู้เรียน
- ขอบเขตเนื้อหา: กว้าง ลึก
สัมพันธ์ช่วงชั้น
- เชื่อถือได้: กระบวนการมี
ประสิทธิภาพ
- เวลา: เหมาะสม
- ประโยชน์: ประยุกต์ได้/
แพร่หลาย

เกณฑ์ด้านความคุ้มค่า

- ทรัพยากร: งบค่าสื่อ ค่าจ้างครู
ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการ
- ผลลัพธ์การเรียนรู้ (คุณค่าเชิง
สังคม)
- เวลากับการะงาน
- การนำไปใช้ในระยะยาว

วิพากษ์และปรับปรุงหลักสูตรท้องถิ่นของตน

1. ประเมินหลักสูตรที่สร้างขึ้น โดยใช้เกณฑ์ด้านความคุ้มค่าตัดสินว่า
“หากหลักสูตรที่สร้างขึ้นนั้นถูกนำไปใช้จะมีความคุ้มค่าอย่างไร”
2. เขียนสรุปการประเมินหลักสูตรในรูปแบบตารางประเมินหลักสูตร พร้อมทั้งระบุแนวทาง
ปรับปรุงหลักสูตร ดังตัวอย่าง
3. ส่งภายในวันที่ 27 มีนาคม 2569

ตัวอย่าง ตารางประเมินหลักสูตร

ประเด็นที่ประเมิน	การตัดสินความคุ้มค่า	คำอธิบายเหตุผล	แนวทางการปรับปรุงหลักสูตร
ทรัพยากร	☐ คุ้มค่า ☒ ไม่คุ้มค่า	1. หลักสูตรมีการเรียนการสอนนอกสถานที่ และเชิญวิทยากรจากหน่วยงานภายนอกในหลายกิจกรรม อาจมีค่าใช้จ่ายมาก 2.	1. ปรับกิจกรรมการเรียนการสอน โดย..... 2.
ผลลัพธ์การเรียนรู้	☐ คุ้มค่า ☐ ไม่คุ้มค่า		
เวลากับภาระงาน	☐ คุ้มค่า ☐ ไม่คุ้มค่า		
การนำไปใช้ในระยะยาว	☐ คุ้มค่า ☐ ไม่คุ้มค่า		